

**Postanowienie z dnia 3 września 1997 r.
III RN 34/97**

**Na ostateczne postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie odmowy
wyłączenia rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji administracyjnej służy
także skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.**

Przewodniczący SSN: Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Sędziowie SN: Adam Józefowicz, Janusz Łętowski.

Sąd Najwyższy, przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Włodzimierza Skoniecznego, po rozpoznaniu sprawy ze skargi Jana K. na postanowienie Izby Skarbowej w J.G. z dnia 31 lipca 1996 r. [...] w przedmiocie odmowy wyłączenia spod zabezpieczenia samochodu Honda Civic na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego we Wrocławiu z dnia 18 listopada 1996 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości w rewizji nadzwyczajnej od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego we Wrocławiu z dnia 18 listopada 1996 r. [...] odrzucającego skargę Jana K. na postanowienie Izby Skarbowej w J.G. z dnia 31 lipca 1996 r. [...] utrzymujące w mocy postanowienie Urzędu Skarbowego w J.G. z dnia 20 maja 1996 r. [...] odmawiające zwolnienia spod egzekucji samochodu marki Honda Civic [...], zarzucił zaskarżonemu postanowieniu rażące naruszenie art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) i wniósł o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości przepis art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy o NSA w sposób jednoznaczny określa właściwość Sądu w sprawach skarg na postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie. Przepis ten nie przewiduje jakichkolwiek wyłączeń przedmiotowych lub podmiotowych. Natomiast przepis art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje, że osobie, której żądanie wyłączenia rzeczy lub prawa nie zostały uwzględnione, służy prawo żądania w trybie Kodeksu postępowania cywilnego zwolnienia ich od egzekucji administracyjnej.

Istotne różnice między skargą do NSA i pozwem, a także różnice między rozstrzygnięciami uwzględniającymi skargę i powództwo wskazują, że nie ma kolizji pomiędzy wyżej wymienionymi przepisami, bowiem przepisy te regulują zupełnie odmienne instytucje prawne. W związku z tym zbędne są rozważania Sądu w kwestii derogacji art. 42 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przez przepisy ustawy o NSA. Należy przyjąć, że ustawodawca pozostawił stronie wybór środka prawnego

(skargi, pozwu) w postępowaniu sądowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) sąd administracyjny orzeka w sprawach skarg na postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie. Z wykładni językowej powyższego przepisu oraz przepisu art. 40 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst: Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 ze zm.) stanowiącego, że na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie odmowy wyłączenia rzeczy lub prawa majątkowego służy zażalenie wynika, że sąd administracyjny jest właściwy do rozpoznawania skarg na takie postanowienia. Nie sprzeciwia się temu przepis art. 40 § 2 tej ustawy zgodnie z którym osobie, której żądanie wyłączenia rzeczy lub prawa nie zostało uwzględnione, służy prawo żądania w trybie Kodeksu postępowania cywilnego ich zwolnienia od egzekucji administracyjnej. Nie ma bowiem sprzeczności między przepisem art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym ustanawiającym właściwość sądu w sprawach skarg na ostateczne postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym, a przepisem art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewidującym uprawnienie osoby trzeciej do wystąpienia z powództwem przeciwegzekucyjnym do sądu powszechnego. Przepis art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym ustanawiając właściwość sądu administracyjnego w sprawach skarg na postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym, na które służy zażalenie, nie zezwala bowiem na zastosowanie w odniesieniu do tych skarg przepisu art. 19 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym sąd administracyjny nie jest właściwy w sprawach należących do właściwości innych sądów. Wprawdzie przepis art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji ustanawia niewątpliwie właściwość sądu powszechnego do rozpoznania określonego w tym przepisie żądania, jednakże nie jest to sprawa skargi na ostateczne postanowienie wydane w postępowaniu egzekucyjnym, która podlega rozpoznaniu przez sąd administracyjny. Jak bowiem trafnie stwierdził Minister Sprawiedliwości przepis art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym i przepis art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji regulują dwie odmienne instytucje prawne. W postępowaniu przed sądem powszechnym o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji osoba trzecia może podnosić wszelkie okoliczności faktyczne lub prawne, które uzasadniają powództwo. W razie uwzględnienia powództwa wytoczonego na podstawie art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji sąd wydaje orzeczenie konstytutywne o zwolnieniu od egzekucji zajętego przedmiotu. Zwolnienie to sprowadza się do ustanowienia przez sąd zakazu prowadzenia konkretnej egzekucji do przedmiotu, którego wyłączenie powód uzyskał oraz uchylenia skutków procesowych zajęcia. Sąd administracyjny rozpoznając skargę na ostateczne postanowienie o odmowie wyłączenia spod egzekucji administracyjnej zajętej rzeczy lub prawa ocenia jedynie zgodność z prawem tego rozstrzygnięcia, a w przypadku uwzględnienia skargi nie wydaje orzeczenia o zwolnieniu przedmiotu lub prawa od egzekucji, lecz jedno z przewidzianych w art. 22 ust. 1 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym orzeczeń typu kasacyjnego.

W konkluzji należy stwierdzić, że ustawodawca pozostawił osobie trzeciej wybór między skargą na ostateczne postanowienie o odmowie wyłączenia rzeczy lub prawa spod egzekucji administracyjnej a powództwem o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji w trybie art. 842 Kodeksu postępowania cywilnego.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====